

TAMPEREEN YLIOPISTO

Informaatiotutkimuksen valintakoetehtävät

Valintakoe 5.6.2020 klo 10:00-13:00

Osallistuessani informaatiotutkimuksen valintakokeeseen sitoudun siihen, että teen valintakokeen tehtävät itsenäisesti, ilman toisten henkilöiden apua.

Tehtävien yhteispistemäärä on 76.

1. tehtävä

Alla on esitetty kaksi käsittehierarkiaa. Ne on muodostettu eri periaatteilla. Selvitä itsellesi, mitkä nämä periaatteet ovat. Hierarkioiden jälkeen seuraa teksti. Muodosta siitä *yksi hierarkia* jommalla-kummalla periaatteella ja kerro lyhyesti, mikä periaate on kysymyksessä. Tekstin kaikkia käsitteitä ei tarvitse käyttää; vain ne, jotka sopivat hierarkiaan. (10 pistettä)

Hierarkia 1

Aitotumaiset
Eläimet
 Selkäjänteiset
 Nisäkkäät
 Petoeläimet
 Koiraeläimet
 Koirat
 Kettu
 Naali
 Supikoira
 Susi

Hierarkia 2

Ruokailuastiasto
Lautaset
Kupit
Lasit
Veitset
Haarukat
Lusikat
Kulhot
Kannut
Maljat
Tarjottimet

Teksti: Polkupyörä (lähde Polkupyöräwiki ja Pyorallamaailmanymperi.com):

Eri polkupyörämalleja on lukemattomia ja kaikissa niissä polkupyörä on rakennettu hieman eri lailla. Kuitenkin kaikilla perinteisillä polkupyörillä on aina jotain yhteistä: niissä on kaksi rengasta sekä runko, joiden päälle polkupyörä rakentuu.

Runko on pyörän ydin. Etu- ja takapyörät kiinnitetään rungon etu- ja takahaarukkaan. Rungon keskelle kiinnitetään eturatas sekä poljinkammet, jotka on liitetty takarattaaseen ketjulla. Ketju taas siirtää polkimien välityksellä ajajan poljinvoimaa takapyörälle ja edelleen pyörän liikkeeksi. Rungon etuosaan kiinnitettävän ohjaustangon avulla pyörän kulkusuuntaa voidaan muuttaa. Vaihteisto ja jarrut taas tuovat pyöräilyyn lisää nopeutta ja hallittavuutta.

Runkoon kiinnittyvät kaikki tärkeät osat: pyörät, ohjaustanko, polkimet ja satula. Rungon geometria, kestävyys, paino ja jäykkyys vaikuttavat pyörän ajettavuuteen. Esimerkiksi maantiepyörissä runko on usein valmistettu kevyistä materiaaleista, kuten hiilikuidusta.

On olemassa monenlaisia polkupyöriä, koska yksi perusmalli ei sovi kaikkiin eri käyttötarkoituksiin. Esimerkiksi hiekkatie ja asfaltti vaativat erityyppiset pyörät. Hiekkatiellä ihanteellisin ajokki on maastopyörä, kun taas asfaltilla ajamiseen riittää maantiepyörä. Hybridimalliin on lainattu maastopyörän tekniikkaa, jossa retkipyörän runkogeometria yhdistyy isompaan rengaskokoon. Hybridipyörät ovat ihanteellisia pitkiin matkoihin, lenkkitarkoitukseen tai retkeilyyn. Hybridi on ajoasennoltaan citypyörää sporttisempi. Maastoon hybridi ei kuitenkaan sovellu. City- eli kaupunkipyörä sopii puolestaan ihanteellisesti kaupunkiolosuhteisiin ja lyhyille matkoille. Ajoasento on pystyhyö ja vaihteita on 1–11. Maastopyörä soveltuu monenlaisessa maastossa ajamiseen, muttei ole ihanteellinen maantielle.

2. tehtävä

Tutustu Kortelaisen artikkeliin ”Tieteellinen julkaisutoiminta ja informetrinen tutkimus” (AINEISTO_1) ja otteeseen Hellmanin, Hyödynmaan ja Poterin artikkelista ”Julkaisupaine ja julkaisukulttuurin muutos” (AINEISTO_2). Näiden artikkeleiden perusteella määrittele seuraavat käsitteet. Käytä kokonaisia lauseita ja määrittele käsitteet lyhyesti, enintään 50 sanalla. (2 pistettä/kohta, yht. 24 pistettä; virheellisestä määrittelystä -1 p/kohta ja liian pitkistä määrittelyistä -1 piste/kohta):

1. Bradfordin laki
2. Informetriikka
3. Linkkianalyysi
4. Lotkan laki
5. Kasautumisilmiö
6. Open access -lehdet
7. Vertaisarviointi
8. Viiteanalyysi
9. Viittausanalyysi
10. Viittauskerroin
11. Yhteissana-analyysi
12. Yhteisviittausanalyysi

3. tehtävä

Käytä tehtävässä Kortelaisen artikkelia ”Tieteellinen julkaisutoiminta ja informetrinen tutkimus” (AINEISTO_1) ja Hellmanin, Hyödynmaan ja Poterin artikkelia ”Julkaisupaine ja julkaisukulttuurin muutos” (AINEISTO_2). Kirjoita näiden tekstien pohjalta essee, jossa esittelet media- ja viestintäalan julkaisukulttuuria ja sen tutkimusta. Kirjoita kokonaisuuden muodostava teksti käyttäen kokonaisia virkkeitä, jotka olet muotoillut omin sanoin. Älä käytä väliotsikoita äläkä merkitse lähteitä. Käytä hyvää kieltä ja tarkista oikeinkirjoitus. Esseen arvostelussa kiinnitetään huomiota myös tekstin sujuvuuteen ja oikeakielisyyteen. Esseen pituus on *enintään* 600 sanaa.

Vastaa esseessä seuraaviin kysymyksiin.

- Mitä Kortelaisen esittelemiä suureita Hellmanin, Hyödynmaan ja Poterin tutkimuksessa hyödynnetään ja miten?
- Miten Hellmanin, Hyödynmaan ja Poterin tutkimuksessa tutkimusaineistoa on rajattu?
- Mitä mittareita Hellmanin, Hyödynmaan ja Poterin tutkimuksessa on käytetty?
- Mitkä ovat media- ja viestintäalan julkaisukulttuurin keskeiset piirteet Hellmanin, Hyödynmaan ja Poterin tutkimuksen perusteella?

(40 pistettä)

4. tehtävä

Kerro lyhyesti, noin 100-200 sanalla, miksi haluat opiskella informaatiotutkimusta ja mitä odotat opinnoilta. (2 pistettä)